

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 280/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť M. C., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Geregom, Advokátska kancelária GEREG & MESSINGEROVÁ, s. r. o., Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tpo 86/2013 z 13. januára 2014 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tos 147/2013 z 12. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. januára 2014 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť M. C., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorá bola následne doplnená 4. februára 2014 prostredníctvom poštovej

prepravy (ďalej len „doplnenie sťažnosti“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 ústavy a základného práva podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo 86/2013 z 13. januára 2014 a uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 147/2013 z 12. decembra 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Sťažovateľ je obžalovaný na základe obžaloby Okresnej prokuratúry Bratislava II. z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. e) Tr. zák., ktorá obžaloba bola podaná na Okresný súd Bratislava II., Drieňová 5, 21.11.2013, kde je konanie vedené pod číslom konania 3T/158/2013. Vo veci sa koná za väzobných podmienok, pretože som ja, sťažovateľ, bol vzatý do väzby Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 0Tp/83/2013 zo dňa 22. 02. 2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Bratislava zo dňa 14. 03. 2013 sp. zn. 2Tpo/18/2013... Väzba bola uvalená dňom 20. 02. 2013 (počnúc dňom zadržania) a trvá doposiaľ.

V priebehu prípravného konania rozhodol sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava II. uznesením sp. zn. 0Tp/239/2013 zo dňa 14. 11. 2013 (v spojení s opravným uznesením sp. zn. 0Tp/239/2013 zo dňa 09. 12. 2013) tak, že podľa § 81 ods. 1 Tr. por. ma prepustil na slobodu, pretože prijal peňažnú záruku...

V dôsledku podanej sťažnosti okresného prokurátora rozhodoval Krajský súd v Bratislave pod sp. zn. 2Tpo/86/2013 dňa 13. 01. 2014 tak, že zrušil napadnuté uznesenie OS Bratislava II. sp. zn. 0Tp/239/2013 zo dňa 14. 11. 2013 v celom rozsahu a moju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Rozhodol tiež, že neprijíma peňažnú záruku mojich rodičov. O tomto prvom rozhodnutí tvrdím, že je rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým tento porušil moje základné právo na osobnú slobodu uvedené v čl. 17 ods. 5 Ústavy SR v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej. Odvolací súd nebol zákonným sudcom, keďže rozhodoval po podaní obžaloby, teda pod dni 21. 11. 2013. Je potrebné uviesť, že

jurisdikcia sudcu pre prípravné konanie sa končí momentom podania obžaloby, čo zároveň znamená, že rozhodovanie o dôvodnosti väzby prináleží po podaní obžaloby sudcovi (sudcom) a súdu konajúcemu a rozhodujúcemu o merite veci (I. ÚS 204/05). Mám za to, že situácia sa zásadne zmenila vo chvíli, keď prokurátor dňa 21. 11. 2013 podal obžalobu okresnému súdu. Týmto momentom totiž stratil aktívnu legitimáciu pre podanie sťažnosti proti uzneseniu, ktorým som bol prepustený na slobodu na základe podanej peňažnej záruky mojimi rodičmi. Tak isto sa v tomto okamihu ukončila aj jurisdikcia sudcu pre prípravné konanie, ktorý predtým ma prepustil z väzby na slobodu. Takto podaním obžaloby vznikla situácia, v ktorej už krajský súd konajúci o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu okresného súdu nemohol rozhodovať o ďalšom trvaní väzby mňa, sťažovateľa, v prípravnom konaní pro futuro. Odvolací súd takto rozhodoval o mojej väzbe so spätnou účinnosťou a navyše to nebolo ani potrebné, lebo v tom čase už konal procesný sudca po podaní obžaloby. Za tejto situácie treba Uznesenie Krajského súdu 2Tpo/86/2013 zo dňa 13. 01. 2014 považovať za nezákonné a také, ktoré je v rozpore s čl. 17 ods. 5 Ústavy SR. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že krajský súd v podstate už bol súdom, ktorý nemôže byť označený ako „zákonný sudca“ (obdobne I. ÚS 115/07). Jednoducho, v tejto situácii už nemal právo rozhodovať. Nebol príslušným zákonným sudcom na takéto konanie.

Pokiaľ ide o rozhodovanie po podaní obžaloby, aj v tomto smere tvrdím, že Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Tos 147/2013 zo dňa 12. 12. 2013 došlo k porušeniu základných práv, pretože bolo závažným spôsobom zasiahnuté do ústavou zaručeného práva na osobnú slobodu vymedzenú v ustanovení čl. 17 Ústavy SR. Odvolací súd konal v rozpore s ustanovením § 76 ods. 5 Tr. por., pretože sudca o ďalšom ponechaní obžalovaného vo väzbe by mohol rozhodnúť len vtedy, ak bola obžaloba podaná bez predchádzajúceho prepustenia obžalovaného z väzby na slobodu. Je síce pravda, že proti tomuto uzneseniu o prepustení z väzby na slobodu zo dňa 14. 11. 2013 podal prokurátor sťažnosť, avšak okresný súd túto sťažnosť urýchlene nepredložil krajskému súdu, naviac pri fatálnom pochybení označenia rozhodnutia, ktoré spôsobilo potom, že o rozhodnutí o prepustení z väzby rozhodoval odvolací súd až 13. 01. 2014. Takto ten istý súd po podaní obžaloby nelegitímnym spôsobom zmenil svoje pôvodné rozhodnutie zo 14. 11. 2013, ktorým mňa, sťažovateľa, prepustil z väzby na slobodu a 03. 12. 2013 rozhoduje o ponechaní mňa, sťažovateľa, vo väzbe. Naviac, pri druhom rozhodovaní o väzbe je zjavné,

že odvolací súd nemal potrebnú databázu informácií, pretože vo vzťahu ku mne, sťažovateľovi, nechal nepovšimnuté rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II. z 11. 01. 2013 5T/181/2008, ktorým som sa ja, sťažovateľ, stal účastným amnestie prezidenta republiky zo dňa 02. 01. 2013 podľa čl. I. Rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky, ktoré má dôsledky a účinky také, že sa na páchatel'a hľadí, ako by nebol odsúdený. V Uznesení Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2Tos 147/2013 je konštatované, že dospel k záveru takému, že sudca prvostupňového súdu postupoval správne, keď po podaní obžaloby na obžalovaného M. C., teda mňa, sťažovateľa, rozhodol o mojom ponechaní vo väzbe. Konštatuje sa v tomto rozhodnutí vyššie citované amnestiálne rozhodnutie, navyiac, z tohto rozhodnutia nevyplýva, či odvolací súd mal vôbec vedomosť o konaní Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. 0Tp/239/2013.»

Z obsahu doplnku sťažnosti ďalej vyplýva:

«... že ani vo veci 2Tpo/86/2013 zo dňa 13. 01. 2014 ale ani vo veci 2Tos 147/2013 v uznesení zo dňa 12. 12. 2013 súdy o mojom prepustení z väzby na slobodu nekonali „urýchlene“, a teda bez zbytočných prieťahov. ... Ja som totiž dňa 01. 10. 2013 podal na Okresný súd Bratislava II. žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a moji rodičia ponúkli peňažnú záruku. ...

... Teda o mojej žiadosti zo dňa 01. 10. 2013 o prepustenie z väzby na slobodu bolo právoplatne rozhodnuté po 105 dňoch od podania žiadosti. Túto dobu v žiadnom prípade nemožno považovať za primeranú.»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1/ Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 01. 2014 2Tpo/86/2013 bol porušený článok 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 1 ods. 1 Ústavy SR ako aj Listiny základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 prijatej ústavným zákonom č. 23/1991 Zb.

1/ Uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 12. 2013 2Tos 147/2013 bol porušený článok 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 1 ods. 1 Ústavy SR ako aj Listiny základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 prijatej ústavným zákonom č. 23/1991 Zb.

2/ Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 01. 2014 2Tpo/86/2013 a Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 12. 2013

[správne má byť 12. 12. 2013, pozn.] 2Tos 147/2013 a prikazuje, aby M. C... bol neodkladne prepustený z väzby na slobodu.

3/ Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť M. C. trovy konania v sume 284,08 EUR (dvestoosemdesiatštyri eur osem centov) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Gerega, advokátka a konateľ obchodnej spoločnosti Advokátska kancelária Gereg & Messingerová, s. r. o., Horná Strieborná 4, 974 01 Banská Bystrica.“

V doplnku sťažnosti z 30. januára 2014 (ďalej len „doplnok sťažnosti“) sťažovateľ uviedol:

«K časti sťažnosti, v ktorej vytykáam porušenie základných ľudských práv a slobôd vyjadrených v Ústave v článkoch tak, ako som to uviedol v bode I., chcem ešte uviesť, že ani vo veci 2Tpo/86/2013 zo dňa 13. 01. 2014 ale ani vo veci 2Tos 147/2013 v uznesení zo dňa 12. 12. 2013 súdy o mojom prepustení z väzby na slobodu nekonali „urýchlene“, a teda bez zbytočných prieťahov. ... Ja som totiž dňa 01. 10. 2013 podal na Okresný súd Bratislava II. žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a moji rodičia ponúkli peňažnú záruku. Po 22 dňoch (22. 10. 2013) bolo sudcom pre prípravné konanie rozhodnuté o prijatí peňažnej záruky mojich rodičov F. C. a M. C. vo výške 7.000,- €, ktorá čiastka bola aj dňa 23. 10. 2013 na okresný súd zložená. Až dňa 14. 11. 2013 (po 45 dňoch od podania žiadosti o prepustenie z väzby) sudca pre prípravné konanie rozhodol (sp. zn. 0Tp/239/2013) tak, že ma prepustil z väzby na slobodu. Proti tomuto uzneseniu o prepustení z väzby dňa 14. 11. 2013 podal prokurátor sťažnosť, avšak okresný súd neodkladne nepredložil spis odvolaciemu súdu, ale po podaní obžaloby 21. 11. 2013 2Pv 934/12 rozhodoval znova v rozpore s prvším rozhodnutím, ktoré vydal 14. 11. 2013 tak, že rozhodol o mojom ponechaní vo väzbe (03. 12. 2013 sp. zn. 3T 158/2013), a to bez splnenia svojej povinnosti urýchlene predložiť najprv prvší spis krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora proti rozhodnutiu zo dňa 14. 11. 2013, ktorým som bol prepustený z väzby na slobodu. Proti rozhodnutiu o ponechaní vo väzbe som podal sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol dňa 13. 12. 2013 tak, že moju sťažnosť zamietol. ...

O sťažnosti prokurátora, ktorú zahlásil dňa 14. 11. 2013 (sp. zn. 0Tp/239/2013) proti uzneseniu, ktorým som bol prepustený z väzby na slobodu rozhodol Krajský súd v Bratislave

13. 01. 2014, teda po 60 dňoch od podania sťažnosti prokurátorom. Súd neskúmal vôbec prieťahy v konaní o trvaní väzby. Takto sa vytvorili na Okresnom súde Bratislava II. v mojej trestnej veci ohľadom väzby „dva trestné spisy“, pretože je zjavné z postupu súdov, že jeden spis bol predložený na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora (0Tp/239/2013 zo dňa 14. 11. 2013 – Uznesenie KS Bratislava 2Tpo/86/2013 zo dňa 13. 01. 2014) a v druhom (3T 158/2013 – Uznesenie KS Bratislava 2Tos 147/2013) sa konalo neverejné zasadnutie dňa 12. 12. 2013. Teda o mojej žiadosti zo dňa 01. 10. 2013 o prepustenie z väzby na slobodu bolo právoplatne rozhodnuté po 105 dňoch od podania žiadosti. Túto dobu v žiadnom prípade nemožno považovať za primeranú.»

V doplnku sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol:

„... o dočasnom opatrení uloženému orgánu, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, t. j. Okresnému súdu Bratislava II. v konaní 3T/158/2013, aby do rozhodnutia Ústavného súdu nálezom tento súd bezodkladne prepustil obžalovaného M. C... na slobodu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie

nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 1 ods. 1 ústavy a základného práva podľa čl. 38 ods. 1 listiny napadnutými rozhodnutiami.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

V prvom rade treba poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd skúmať a rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti [vyslovenie porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny], a vo vzťahu k tomu orgánu verejnej moci, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 86/2013 a v konaní vedenom sp. zn. 2 Tos 147/2013). Sťažovateľ v doplnku sťažnosti vytýka, že *«... ani vo veci 2Tpo/86/2013 zo dňa 13. 01. 2014 ale ani vo veci 2Tos 147/2013 v uznesení zo dňa 12. 12. 2013 súdy o mojom prepustení z väzby na slobodu nekonali „urýchlene“, a teda bez zbytočných prietáhov.»*

Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ v petite svojej sťažnosti za porušovateľa označených práv označil len krajský súd, a to tak v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 86/2013, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 147/2013. Ústavný súd z uvedeného dôvodu nemohol skúmať sťažovateľom namietané „zbytočné prietahy“

v súvislosti s postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 239/2013 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 158/2013, a teda ani nemohol rozhodnúť o týchto konaniach.

Pokiaľ ide o postup a rozhodovanie krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 86/2013, súdny spis bol krajskému súdu doručený 20. decembra 2013 (prvýkrát bol spis krajskému súdu predložený 4. decembra 2013, následne 6. decembra 2013 bol súdny spis vrátený okresnému súdu s tým, že bol predložený predčasne; 9. decembra 2013 okresný súd vypracoval opravné uznesenie a súdny spis predložil krajskému súdu 20. decembra 2013, pozn.), pričom krajský súd o sťažnosti prokurátora rozhodol 13. januára 2014. Dobu 24 dní, ktorá uplynula od predloženia súdneho spisu krajskému súdu do rozhodnutia krajského súdu, nemožno v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu považovať za dobu neprimeranú.

Pokiaľ ide o postup a rozhodovanie krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 147/2013, súdny spis bol krajskému súdu predložený 5. decembra 2013, pričom krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol 12. decembra 2013. Dobu 7 dní, ktorá uplynula od predloženia súdneho spisu krajskému súdu do rozhodnutia krajského súdu, v tomto prípade obzvlášť nemožno v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu považovať za dobu neprimeranú.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta aj zákonnosť rozhodnutia krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 86/2013, ktorý o sťažnosti okresného prokurátora rozhodoval po podaní obžaloby, teda po 21. novembri 2013. Sťažovateľ poukazuje na to, že jurisdikcia sudcu pre prípravné konanie sa končí momentom podania obžaloby, čo zároveň znamená, že rozhodovanie o dôvodnosti väzby prináleží po podaní obžaloby sudcovi, resp. sudcom a súdu konajúcemu a rozhodujúcemu o merite veci. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 204/05-44 z 15. februára 2006.

Ústavný súd na tomto mieste uvádza, že v zásade nezasahuje do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Výnimkou sú prípady, keď rozhodnutím alebo postupom

všeobecného súdu dochádza k porušeniu základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. práv a slobôd zaručených dohovorom ako kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Právo na osobnú slobodu garantované tak ústavou, ako aj dohovorom zaujíma v „hierarchii“ základných práv a slobôd (ľudských práv a základných slobôd) popredné miesto. Pod osobnou slobodou sa rozumie voľný, ničím neobmedzený pohyb človeka, ktorý sa môže podľa vlastného rozhodnutia zdržiavať na určitom mieste alebo slobodne z tohto miesta odísť (III. ÚS 204/02).

Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07).

Krajský súd zákonnosť väzby u sťažovateľa odôvodnil v uznesení sp. zn. 2 Tos 147/2013 z 12. decembra 2013 takto:

„Krajský súd po posúdení všetkých okolností prípadu dospel k záveru, že predseda senátu okresného súdu postupoval správne, keď po podaní obžaloby na obvineného M. C. rozhodol o jeho ponechaní vo väzbe.

Druhostupňový súd sa s písomne uvedenými dôvodmi, na ktoré súd prvého stupňa poukázal, vo svojom rozhodnutí, stotožňuje a konštatuje, že v predmetnej veci doposiaľ vykonané dôkazy naďalej odôvodňujú opodstatnenosť predmetného trestného stíhania proti obžalovanému a v danom štádiu konania aj po podaní obžaloby existuje naďalej odôvodnená obava, že v prípade jeho prepustenia z väzby by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti.

Uvedenú obavu je potrebné vyvodzovať predovšetkým z doterajšieho spôsobu života, ktorý obžalovaný viedol. Obvinený už v minulosti bol odsúdený pre obdobnú trestnú činnosť a to rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 26. 02. 2009 sp. zn. 5T/181/2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/40/2009 zo dňa 05. 08. 2009 a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov so skúšobnou dobou a probačným dohľadom v trvaní 5 rokov. Napriek skutočnosti, že bol v skúšobnej dobe podmieneného

odsúdenia vychádzajúc z obžaloby, mal sa od januára 2011 dopúšťať obdobného konania. Táto skutočnosť plne opodstatňuje dôvodnosť z obavy z pokračovania v páchaní trestnej činnosti.

Treba konštatovať, že dôvody väzby sú konštruované do budúcnosti a majú zamedziť páchateľovi v možnom pokračovaní v ďalšom protispoločenskom konaní. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam je preto plne opodstatnená obava, že ak by bol obžalovaný prepustený na slobodu, by sa opätovne dopúšťal trestnej činnosti. Obavu znásobňuje aj tá skutočnosť, že v prípade viny mu hrozí vysoký trest represívny.

Vecne správne a zákonne preto rozhodol predseda senátu okresného súdu, keď obžalovaného podľa § 238 ods. 3 Tr. poriadku ponechal i naďalej vo väzbe.“

Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 204/05, ústavný súd uvádza, že nejde o analogickú situáciu s prípadom sťažovateľa. V prípade sťažovateľa konajúci súd vo veci samej po podaní obžaloby rozhodol o ďalšom trvaní väzby, teda je splnená podmienka, že väzba, ak má byť zákonná, musí sa vždy opierať o rozhodnutie súdu, v prípade sťažovateľa, keďže ide o vec, ktorá je už po podaní obžaloby v štádiu konania vo veci samej, musí ísť o uznesenie súdu konajúceho vo veci samej. Táto podmienka bola naplnená uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 158/2013 z 13. decembra 2013, ktorý rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe aj po podaní obžaloby z dôvodov uvádzaných v predmetnom uznesení, a uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 147/2013 z 12. decembra 2013, ktorým krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o jeho ponechaní vo väzbe aj po podaní obžaloby.

Výroky uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 86/2013 z 13. januára 2014 o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a neprijatí peňažnej záruky ako náhrady väzby možno považovať za nadbytočné, a to z toho dôvodu, že v čase rozhodovania sa už väzba sťažovateľa opierala o rozhodnutie súdu konajúceho vo veci samej po podaní obžaloby. Samotnou nadbytočnosťou týchto výrokov (okrem výroku, ktorým bolo zrušené napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 239/2013 zo 14. novembra 2013, pozn.) však nemohlo dôjsť k takému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, ktoré by dosahovalo ústavnoprávny rozmer.

Ústavný súd zároveň uvádza, že sa nestotožňuje s právnym názorom sťažovateľa v tom, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 147/2013 konal v rozpore s ustanovením § 76 ods. 5 Trestného poriadku. Sťažovateľ v podanej sťažnosti uviedol:

„Odvolací súd (pozn. krajský súd v konaní č. k. 2Tos 147/2013) konal v rozpore s ustanovením § 76 ods. 5 Tr. por., pretože sudca o ďalšom ponechaní obžalovaného vo väzbe by mohol rozhodnúť len vtedy, ak bola obžaloba podaná bez predchádzajúceho prepustenia obžalovaným na slobodu.“

Podľa ustanovenia § 76 ods. 5 Trestného poriadku ak bola podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste bez predchádzajúceho prepustenia obvineného prokurátorom na slobodu a lehota dvadsať pracovných dní podľa odseku 2 alebo 4 nebola dodržaná, predseda senátu bezodkladne prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený; rovnako postupuje sudca pre prípravné konanie, ak bol podaný návrh na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní a nebola dodržaná lehota dvadsať pracovných dní podľa odseku 2 alebo 4.

Citované ustanovenie rieši povinnosť súdu bezodkladne prepustiť obvineného z väzby v takom prípade, ak prokurátor síce podal súdu obžalobu v prípade obvineného, ktorý je vo väzbe a ktorý nebol prepustený prokurátorom na slobodu najneskôr v posledný deň lehoty väzby, avšak obžaloba bola podaná po lehote dvadsať pracovných dní pred uplynutím lehoty väzby. Uvedené nie je prípadom sťažovateľa vzhľadom na to, že prokurátor podal obžalobu v lehote predĺženej zákonnej väzby.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti nedospel k názoru, že by postup krajského súdu v oboch sťažovateľom namietaných konaniach bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, a tak nezlučiteľný s označenými článkami ústavy a listiny, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2014